

— Památné stromy

Lípa srdčitá

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*)
foto č. 1 a foto č. 2

Lípa srdčitá je domácí dlouhověká dřevina, na světlo nenáročná, vyžaduje dostatek vláhy, optimálně se rozvíjí v hlubokých humózních půdách, snáší ale i horší stanovištní podmínky. Kmen má hladkou borku, která později ve stáří puká a praská, korunu tvoří husté větve. Při bázi kmene nebo větvi často zmlazuje výmladky. Kořenový systém vytváří mohutný, srdčitého tvaru – s krátkým silným kulovým kořenem a silnými postranními kořeny, kořeny pronikají do hloubky více než 1m – vývraty netrpí. Regenerační schopnost je nadprůměrná, řez a silné tvarování snáší dobře. Optimální doba řezu je v době vegetačního klidu.

Název rodu *Tilia* pochází z řeckého *ptilon* (= křídlo), podle blanitých křídlatých listů květenství.

Je původní rovněž v celé Evropě a tvoří rozsáhlé lesy. Roste také na Korsice, Kavkaze a Krymském poloostrově. Pěstuje se až k polárnímu kruhu, od nížin až do hor. V souvislých porostech se často vyskytuje v křovité formě. Dožívá se až 500 let a vždy byla často vysazována. Můžeme se s ní tedy setkat na starých vesnických návších, u kostelů, křížků a kapliček. S oblibou se vysazuje také v alejích a ochranných lesních pásech.

Má bílé měkké dřevo, které se výborně hodí k řezbářským pracím, a pevné lýko,

oděvna používané jako technický materiál. Včelaři je velmi oblíbena v době květu, kdy poskytuje velké množství kvalitního světlého nektaru. Lípa je od pradávna jedním z nejoblíbenějších stromů po celé Evropě a hojně se s ní setkáváme již ve starých bájích, pověrách, poezii a výtvarném umění. U nás se stala dokonce zásluhou Kollárových Slávů národního obrození národním stromem.

Sbírá se květenství s listenem pro léčivé účinky. Obsahové látky: flavonové glykosidy (zejména tilirosid), poměrně dost slizu, jehož množství je tím menší, čím jsou květy rozkvetlejší, a malé množství silice, jejíž hlavní složkou je fornesol. Dále jsou to třísloviny, cukry a malé množství saponinů.

Za suchého počasí se sbírá celé květenství i s podpůrným listenem, a to v době, kdy je asi polovina květů rozkvetlých. Rychle se suší ve slabých vrstvách ve stínu na vzdušném místě, neboť se snadno zapaří a tmavne. Nesmí se sušit na slunci a při teplotě vyšší než 35 °C, aby neztratila aroma. Správně usušená droga si uchovává své původní zbarvení, má jemnou aromatickou vůni a nasládlé sli-zovitou chuť. Nesmí obsahovat příměsí jiných druhů lip (kromě lípy velkokvěté).

V lidovém léčitelství je velice oblíbena při všech nemocech z nachlazení. Mimoto je oblíbena i jako náhražka čaje, neboť má lahodnou chuť i vůni.

1

2

1

2

MHD BUS
Ústav akademie věd

MHD BUS
Ústav akademie věd

MHD BUS
Zelené domky

Videňská

Merhautova

Velké Kunratice

Za Valem

Mušková

K Lískám

K Výzkumným ústavům

Videňská

Pískovna

K Zeleným domkům